

- Gepubliceerd op: 20 september 2007
- Jakko Gunst
- Reformatorisch Dagblad

"Symboolpolitiek grootste valkuil kabinet"

NUNSPEET - "Christelijk geïnspireerd, sociaal", zo zou prof. dr. J. Hoogland, hoogleraar reformatorische wijsbegeerte, Balkenende IV zeker willen noemen. "Maar een duidelijke visie op de toekomst van de zorg heb ik nog niet gezien."

Hoogland heeft het idee dat Balkenende zijn ideologische agenda heeft verbreed ten opzichte van zijn drie voorgaande kabinetten. "Er wordt geïnvesteerd in jeugdzorg, oude wijken en het milieu. Hiervoor stond veel in het teken van de grote stelselherzieningen, onder meer in de zorg, en de technocratische manier waarop die zijn uitgevoerd."

Met zo'n stelselherziening, de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), kreeg Hoogland als staffunctionaris zorg bij gehandicaptenorganisatie Philadelphia te maken. "Zo'n stelselherziening heeft ingrijpende consequenties. Partijen als zorgverzekeraars en -aanbieders gaan zich opnieuw groeperen, waardoor de markt een geheel nieuw aanzien krijgt. Met recht kun je je afvragen: In hoeverre schieten de mensen die van de zorg afhankelijk zijn daar nu echt iets mee op?"

Onder andere de SP heeft gewaarschuwd dat de thuiszorg door de WMO zou verschromelen. Krijgt de partij, gelet op de verscherpte indicatiestelling en de massaontslagen, daarin nu geen gelijk?

"De onrust die nu in de thuiszorg heerst, heeft ze inderdaad goed voorzien, al was een pittige discussie over de indicatiestelling voor een deel onvermijdelijk. De WMO zet in op het bevorderen van de burgerparticipatie en vergroting van de gemeenschapszin. In zo'n beleid krijgen de zorgtaken van de overheid een aanvullend karakter en dat betekent versobering. Wel betreur ik het dat die versobering, zeg maar het bezuinigingsaspect van deze stelselherziening, het vooralsnog wint van de ideële doelstellingen en de vraag hoe we die kunnen realiseren. Ik had dat liever andersom gezien."

Gezien de efficiencykorting op de ondersteunende begeleiding voor ouderen komt u ook met Balkenende IV van een koude kermis thuis.

"Ook dit kabinet moet grondig nagaan hoe we de zorg kunnen vernieuwen. Het wordt net als zijn voorgangers geconfronteerd met de voortgaande vergrijzing, de groei van het aantal chronisch zieken, personeelstekorten en de moeilijk te beteugelen vraag naar AWBZ-gefinancierde zorg. Als in dit beleid iets onwenselijk is, is het vooral de onduidelijkheid over de richting die het kabinet met de zorg op wil. Voor een deel blijft de nadruk liggen op kostenbeheersing en nieuwe rekenmethoden om de budgetten te verdelen, omdat een duidelijke visie op de zorg ontbreekt."

In hoeverre roept dit tóch de vraag op of het kabinet echt garant staat voor nieuw beleid?

"Van dit kabinet stel ik vast dat het een pas op de plaats maakt. Dat het de marktwerking in de zorg niet verder opvoert, maar eerder bevriest, brengt rust die broodnodig is. Wel gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat het kabinet zich met name profileert op de thema's sociale cohesie, duurzaamheid, jeugd en gezin. Een duidelijke visie op de toekomst van de zorg in brede zin heb ik nog niet gezien."

Met welk gevolg?

"Dat de regering op dit terrein blijft steken in goede voornemens. Dé valkuil voor dit kabinet is dat het blijft hangen in symboolpolitiek. Wat we de laatste jaren hebben geleerd is dat de overheid niet al onze problemen kan oplossen. Er zijn dus garanties nodig dat het extra geld dat de overheid voor sociaal beleid beschikbaar stelt, ook goed wordt besteed. Wat mij betreft is dat ook de uitdaging van de toekomst: een faciliterende overheid die haar verantwoordelijkheden niet maar over de schutting gooit, maar de problemen samen met de burger aanpakt."

Maakt dit kabinet aanspraak op de kwalificatie christelijk-sociaal?

"Die term is hoe dan ook fout, want daarmee misken je dat de verhouding christenen-niet-christenen in de coalitie nauwelijks anders ligt ten opzichte van voorgaande kabinetten. Een christelijk geïnspireerd, sociaal kabinet vind ik een betere, toepasselijker term. Op de thema's sociale cohesie, duurzaamheid en jeugd en gezin vind ik dat het kabinet echt profiel heeft. Het stelt, hoewel er nog veel kritiek zal losbarsten, relevante thema's aan de orde en gaat daarmee aan de slag."